

Steril Eldiven Giyme

Kullanılacak Araç-Gereçler: Steril eldiven paketi

Anahtar Kelimeler: steril eldiven (*sterile glove*), cerrahi eldiven (*surgical glove*)

Öğrenim Hedefleri:

- **Bilgi Hedefleri:**

- Hastanelerde kullanılan eldiven çeşitlerini sayabilme
- Sterilizasyon kavramını açıklayabilme
- Cerrahi eldiven kullanılması gereken işlemlere örnek verebilme
- Steril eldiven giyme basamaklarını söyleyebilme
- Steril eldiven çıkarma basamaklarını söyleyebilme

- **Beceri Hedefleri:**

- Steril eldiveni steriliteyi bozmadan giyebilme
- Steril eldiveni uygun şekilde çıkarabilme

Ölçme-Değerlendirme:

Bilgi hedeflerine ulaşıp ulaşılamadığı çoktan seçmeli teorik sınav ile, beceri hedeflerine ulaşıp ulaşılamadığı ise uygulama yaptırılarak değerlendirilecektir.

Teorik Bilgi:

A. Eldiven Çeşitleri ve Kullanıldıkları Yerler

Naylon/Poşet Eldiven: Bu tür eldivenler ince, şeffaf naylondan yapılır ve zorlanma olmayan uygulamalarda ellerin temiz kalması için kullanılır. Naylon eldivenler, ellere tam olarak oturmadığı için, ince hareketler gerektiren işlerde kullanılmaları uygun değildir.

Muayene Eldiveni (*Examination Glove*): Bu tür eldivenler genellikle lateksten veya nitrilden yapılır ve enfeksiyöz ajanlarla temas etme ihtimalinin olduğu durumlarda (örneğin, vücut sıvıları ile çalışırken ve mukozalara dokunurken) kullanılır. Genellikle S (small), M (medium) ve L (large) ölçülerinde nonsteril olarak piyasada bulunur.

Cerrahi Eldiven¹ (*Surgical Glove*): Ameliyat eldiveni olarak da bilinir. Üretiminde kullanılabilen malzeme türleri muayene eldivenlerinde kullanılabilenlerle aynıdır. Cerrahi müdahaleler sırasında hastanın dokularının enfekte olmaması için kullanılır. Genellikle 6, 6½, 7, 7½, 8, 8½ ölçülerinde steril eldiven çiftleri olarak piyasada bulunur. Paketlerde sağ ve sol el

¹ Muayene eldivenleri ve cerrahi eldivenler, "tıbbi eldiven (*medical glove*)" türleridir.

için ayrı eldivenler olur. Ele daha iyi oturabildikleri için hassasiyet gerektiren uzun süreli işlemlerde kullanılmaya elverişlidir.

İnç ²	Santimetre (yaklaşık)	Muayene Eldiveni	Cerrahi Eldiven
6-7	15-18	XS	5½
7-8	18-20	S	6
8-9	20-23	M	6½ 7
9-10	23-25	L	7½ 8
10-11	25-28	XL	8½
11-12	28-31	XXL	9

B. Sterilizasyon Kavramı

Sterilizasyon, tıbbi malzemelerdeki tüm mikrobiyal yaşam formlarının tamamen ortadan kaldırılması işlemi olarak tanımlanabilir. Antisepsi (*antiseptis*) ise derideki mikroorganizmaların uzaklaştırılması/azaltılması işlemidir. Deri üzerindeki tüm mikroorganizmaları ortadan kaldırmak söz konusu değildir, bu nedenle steril koşullarda çalışmak gerektiğinde (örneğin hastanın steril dokuları üzerinde cerrahi işlemler yapılırken) steril cerrahi eldivenler kullanılır.

Eldiven kullanımına gerek olmayan durumlar	Tansiyon ölçme, ateş ölçme, nabız sayma, intramüsküler ya da subkutan enjeksiyon yapma
Muayene eldiveni kullanmayı gerektiren durumlar (kan vd. vücut sıvılarıyla temas riski taşıyan durumlar ve mukozalara temas)	Kan alma, damar yolu açma ve çıkarma, vajinal muayene
Cerrahi eldiven kullanmayı gerektiren durumlar	Dikiş atma dahil tüm cerrahi prosedürler

Uygulama Basamakları (Eldiven Giyme):

1. Uygun numara eldiveni seçme
2. Steril eldivenin son kullanma tarihini ve pakette yırtılma ya da ıslanma olup olmadığını kontrol etme
3. Ellerdeki takıların (yüzük, saat, bileklik, bilezik vb.) çıkarılması³
4. Elleri yıkama ve kurulama⁴
5. Paketin dışını açma

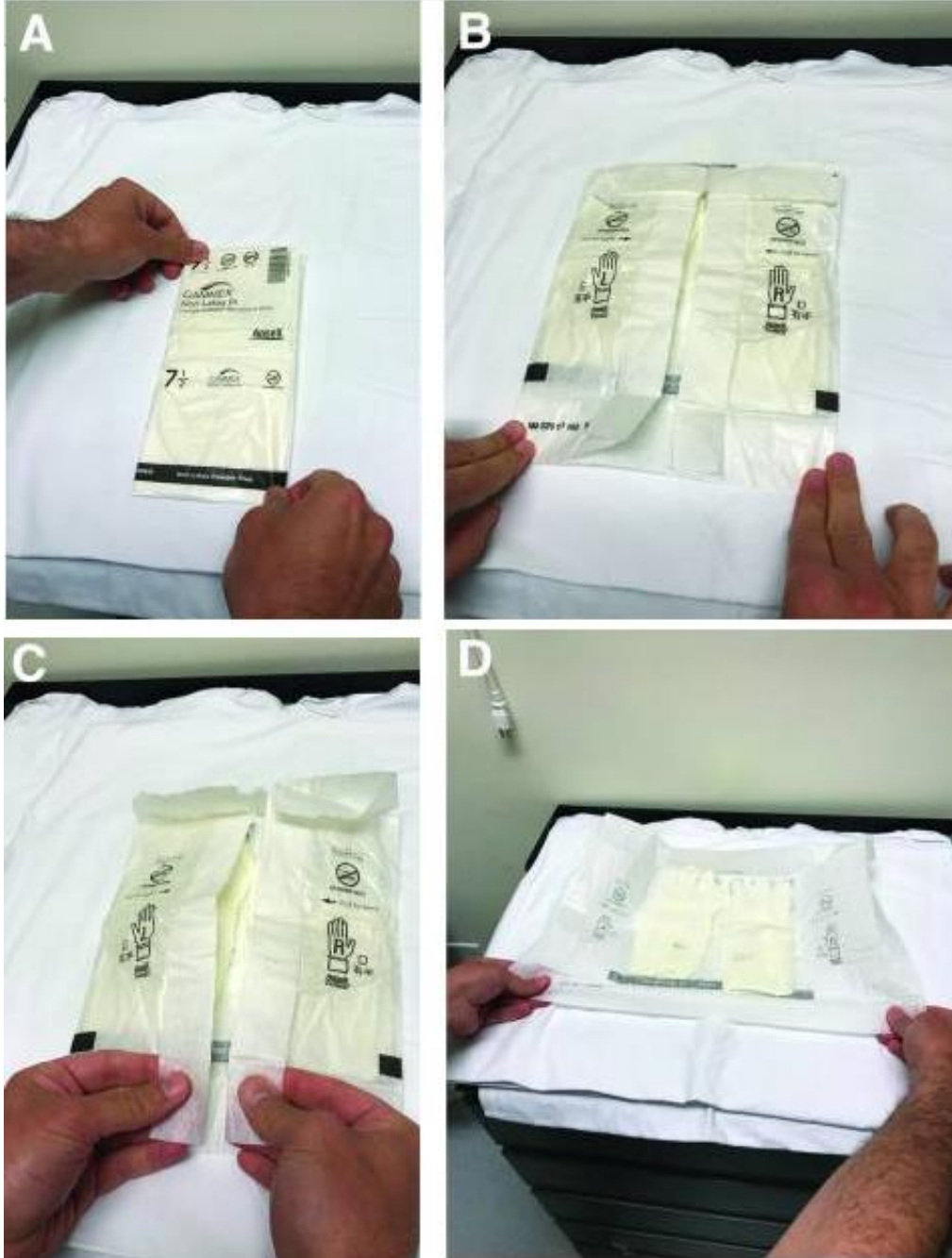
² 1 inç 2.54 cm'dir.

³ Tırnaklar da kısaltılmış olmalıdır.

⁴ Cerrahi el yıkama yapılmalı ve steril havluyla eller kurulmalıdır. Cerrahi el yıkama, tırnakların fırçalanmasını ve antiseptik solüsyon ile ellerin dirseklerin yukarısına kadar ovulup yıkanmasını içerir. Ameliyathane dışı küçük ölçekli işlemlerden önce hijyenik el yıkama ve ellere antiseptik solüsyon uygulama gerçekleştirilebilir.

6. Eldiveni saran kağıdı, eldivenlerin bilek kısımları kullanıcıya doğru olacak şekilde ve eldivenlerin sterilitesini bozmadan, kağıt katlantılarıyla kullanarak açma⁵

⁵ Eldivenler bel düzeyinin üzerinde olacak şekilde temiz ve kuru bir alan üzerine konulmalıdır.

7. Sol elin⁶ başparmağı ve işaret parmağıyla eldivenin katlı bilek kısmından tutarak⁷, sağ eldiveni giyme⁸

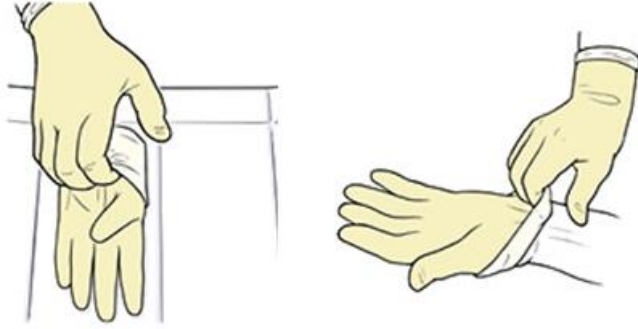

⁶ Sağ elini dominant olarak kullananlar için.

⁷ Sağ el aşağı doğru hareket ettirilerek giydirilir; böylece eldivenin dış yüzünün sol elle teması önlenir.

⁸ Eldiven giyilirken gerektiğinde sadece iç yüzeyden tutularak çekilir. Eldiven tamamen uzayana kadar kolun uzunluğu boyunca geri çekilmeye devam edilir.

8. Sağ elin dört parmağının^{9,10} sol eldivenin katlı bilek kısmının içine sokulmasıyla sol eldiveni giyme¹¹

9. Yerleşmeyen yerleri steriliteyi bozmadan düzeltme^{12,13}.

Uygulama Basamakları (Eldiven Çıkarma):

1. Bir eldivenin, dış yüzünden tutularak diğer elin avuç içine alınacak şekilde çıkarılması¹⁴

2. Çıplak elin 2. ve 3. parmaklarıyla, eldivenin dış yüzüne dokunmadan bileğin iç yüzeyinden diğer eldivenin çıkarılması¹⁵

3. Eldivenlerin kırmızı tıbbi atık torbasına atılması

⁹ Başparmak hariç; 2, 3, 4 ve 5. parmaklar.

¹⁰ veya sadece 2. ve 3. parmaklar kullanılır; bu durumda diğer iki parmak katlanmış olmalıdır.

¹¹ Sol eldiven giyilirken gerektiğinde sadece steril dış yüzünden tutularak çekilir. Eldiven kolun uzunluğu boyunca yerleştirilir.

¹² Eller birbirine kenetlenerek eldivenlerin parmaklara iyice oturması sağlanabilir.

¹³ İşlem boyunca steril olmayan hiçbir yere/malzemeye dokunulmaz ve eller göbek seviyesinin üzerinde tutulur.

¹⁴ Dış yüz içeride kalacak şekilde ters yüz edilerek

¹⁵ Dış yüz içeride kalacak şekilde ters yüz edilerek

Yararlanılan Kaynaklar:

1. Topal E, Yakıncı C. Hekimlikte Temel Uygulamalar Rehberi. 3. Baskı. İnönü Üniversitesi Yayınevi. Malatya. 2021.
2. Viswanath O, Aner M. Proper Sterile Gloving Technique for Non-Operating Room Sterile Procedures: A Step-by-Step Guide. Ochsner J. 2018 Winter;18(4):293-297. doi: 10.31486/toj.17.0119. PMID: 30559610.
3. Mohapatra S. Sterilization and Disinfection. Essentials of Neuroanesthesia. 2017:929–44.
4. World Health Organization. Best Practices for Injections and Related Procedures Toolkit. Annex A, Indications for glove use in health care. 2010. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK138494/>
5. World Health Organization. Glove use information leaflet. [https://cdn.who.int/media/docs/default-source/integrated-health-services-\(ihs\)/infection-prevention-and-control/hand-hygiene/tools/glove-use-information-leaflet.pdf](https://cdn.who.int/media/docs/default-source/integrated-health-services-(ihs)/infection-prevention-and-control/hand-hygiene/tools/glove-use-information-leaflet.pdf)

Ekler:

Tıbbi eldiven üretiminde kullanılan bazı malzemelerin karşılaştırılması

	Dayanıklılık	Konfor	Kavrama	Allerji Riski
Lateks	Orta	Yüksek	Orta	Yüksek
Nitril	Yüksek	Orta	Orta	Düşük
Neopren	Orta	Orta	Yüksek	Düşük

Ek Not: Ameliyat sırasında tek kat eldivenle karşılaştırıldığında çift kat eldiven kullanımı kontaminasyon/kirlenme riskini azaltabilir (PMID: 33733484).